

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.
UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Erezu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringear
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și
partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Spre o nouă societate.

Omul e o ființă sociabilă. Nu poate să se izoleze de lume trăind singur. Avem trebuință de multe lucruri, pe cari nu le putem produce noi înșine. Unul face încălțăminte, altul îmbrăcăminte, și așa mai departe. Unul muncim un fel, altul altfel. Și chiar dacă cineva ar spune, că s'ar putea retrage în vârful unui munte, fără să mai vină în contact cu lumea inconjurătoare, eu i-aș răspunde; totuș să nu se folosească de lucrurile făcute de omenire. (Drumuri, îmbrăcăminte, alimente etc.) nu ar putea.

Mergând pe drum, cine se gândește, că acel drum e opera strămoșilor noștri Romani

În țările civilizate ca Anglia, Statele Unite, etc. unde lumea cheltuiește tot ce câștigă, pe traiu și pe confort, unde dela cel mai mic muncitor, până la bancher, toți locuiesc în case igienice și confortabile, acolo nu se depun banii în bănci, ca bună-oară în Franța, unde toți muncitorii fac economii. Și e bine în felul acela, căci lumea nu duce lipsa banului, banul acela se învârte dela om la om, dela meseriaș la meseriaș, și nici unul nu-i fără lucru. Pe când banul depus în bancă, e ban mort. Cu el lucrează numai cei bogați, capitaliștii.

În acelea țări sunt o mulțime de societăți de tot felul, și în special societăți de asigurări. Acelea societăți însă își fac datoria. Și dacă mulți dintre Românii noștri au făcut averi frumoase cu dolarii din America, cei cari însă au fost fără noroc,

de au căzut pradă unor incidente de muncă, au fost frumos rebonificați urmașii lor cei de acasă, de societățile de asigurare de acolo. Așa înțeleg să se facă o societate de asigurare.

O percepță morală spune; omul să fie altruist. Și din acest altruism, au luat ființă societățile de ajutorare. Înțeleg societăți ca aceia de înmormântare a învățătorilor din acest județ. Nu societăți cari se razimă mai mult pe speculă.

O astfel de societate reciprocă, cum am putea-o numi merită tot sprijinul. Căci vorba aceia; azi tu, mâne eu. După cum am amintit, noi avem o societate de ajutorare în caz de moarte. Și e tot ce poate arăta o tagmă de oameni cu bun simț, moral. Să sprijinim familiile celor cari au jertfit o viață întreagă pentru înaintarea acestui neam oropsit, și a celor cari au fost în viață apostolii satelor, luminătorii și semimartirii neamului. Familiile colegilor noștri.

Nu însă despre aceasta vreau să scriu acum.

O nouă societate e necesară în județul nostru. O societate a învățătorilor tineri, sau propriaminte pentru cei tineri.

Căci pe-cum noi cei tineri am sprijinit unii, după puțință și mijloace, societatea de înmormântare, care nu corespunde cerințelor noastre, cari nădăjduim să trăim încă mult, să continuăm opera de consolidare a înaintașilor noștri, cuvinesă ca și cei bătrâni să sprijinească aceasta societate, a copiilor lor. Iată ce societate! O societate de ajutorare, cu scopul de a ajuta pe învățătorii și învățătoarele din județul nostru, când se căsătoresc. Să mă scuzați!

Căci. „Vei lăsa pe tatăl și pe mamă-ta și te vei lipi de soția ta, și ve-ți fi amândoi un trup și un suflet”. Și invers. Apoi „Creșteți și vă înmulțiți, și stăpâniți pământul”.

Porunci Dumnezeiești!

Se constata cu regret, căci mai ales tinerii dela orașe, unde sunt mai multe pretenții și e mai mare scumpetea, nu prea fac căsătorii. Se înmulțesc însă simțitor, și chiar îngrozitor divorțurile. Și care poate fi cauza acestor două probleme, mult discutate și criticate de o lume întreagă.

În Italia bună-oară, s'a pus un fel de dare de lux, pe burlaci, spre a-se încuraja căsătoriile.

E greșit! Căci mai ușor plătesc darea, de-cât să îmbrace, și să susție soția, copiii și câte altele.

Cu toții ne zbatem în sărăcie. Ce e de făcut?

Nu ne căsătorim, căci mai ușor o încurcăm.

Dar e o lege tirească, adecă naturală. După cum a spus cineva. „Căsătoria e un rău necesar”. În vinele noastre a Românilor curge sângele strămoșilor noștri, care har Dlui nu s'a răcit încă.

Dar cum să se căsătorească un biet funcționar cu mizera leafă, de 3000 Lei lunar? Ei cum domnilor? Și dacă vă preocupă ceva în aceasta viață, trebuie să vă preocupe și aceasta chestiune. Unii veți zâmbi poate.

Ca să ușurăm, și să încurajăm căsătoriile, ar fi necesară o societate reciprocă a noastră a învățătorilor, condusă de un comitet, cu statute în regulă, și astfel să ne ajutăm cât de puțin, cu o mică dotă din partea colegilor. Cu câtă dragoste față de acei colegi, va primi viitorul soț sau soție, aceasta dotă.

Câte amintiri frumoase pentru el, sau ea. Colegii lui să contribuie, spre a-i mări fericirea și căsnicia?

Să nu se aibă în considerare, cu cine va încheia căsătoria? Sau alte de felul acesta. Noi fiecare vom contribui bucuroși cu obolul nostru în atari cazuri. Să găsească răsunet și inimi înțeleghătoare numai, și entuziasmul cu care se va începe aceasta societate va fi mare.

Dacă s'ar face o statistică a învățătorilor din acest județ, s'ar afla că e mai mare numărul celor necăsătoriți. Dar indiferent. Noi înțelegem că vom îmbătrâni, și vom muri poate înainte de vreme, dar mai întâi voim să ne căsătorim, și să avem urmași.

Să nu ajungem cum a spus un coleg, din alt județ la o adunare generală, fiind vorba de înființarea unui cămin al învățătorilor din acel județ, și arătând patru învățători bătrâni, cari nici unul nu aveau copii, a spus, de ce să facem cămin, și nu putem face copii?

Știu însă că învățătorii din acest județ, i s cu mult mai harnici. Să vedem! „Hic Rodus, hic salta“.

Iacob Funariu
învățător.

N. B.

Nu vreau să fac prin aceasta separatism între noi cei tineri și între colegii bătrâni. Nu, Dne ferește! Dar noi cei tineri ajutăm societatea de ajutorare în caz de moarte, dacă Dlor răspund afirmativ. Alt fel?...

I. F.

O frumoasă serbare școlară.

Producțiunea școliei de copii mici No. 2 din Alba-Iulia.

În ziua de „Înălțarea Domnului“, — după înălțătoarea serbare a „Zilei eroilor“, la care a participat armată, școli, toate oficialitățile și aproape toată populația din Alba-Iulia — dat ni-a fost să mai avem o surpriză, și încă una din cele mai plăcute: sărbarea școlară a grădinei de copii No. 2. din Alba-Iulia de sub conducerea d-nei Cornelia Goția.

Pela ora 2 p. m. grupuri-grupuri de băieți și fetițe, îmbrăcați toți în pitorescul nostru port național, se îndreptau spre școală, iar de aici, sub conducerea „doamnei“ doi cu doi, fiecare cu steguleț național în mână, în tact de marș, ca niște adevărați soldați, o iau spre centrul orașului, la sala „Caragiale“.

Incetul cu incetul sala se umple de lume.

Deodată cortina se ridică, iar pe bină apare cel mai frumos tablou al neamului românesc: „viitorul“.

Din acest tablou se desprinde o gingașe fetiță, care pășește înainte, și printr'o poezioară admirabilă, potrivită, cu sublimul momentului, deschide această serbare.

Urmează apoi rând pe rând, declamări bine simțite, jocuri froebeliene bine executate.

Dar mai frumoase de cât toate au fost jocurile naționale: „Hora grădinei de copii”, „Alunelul”, „Tărășelul”, „Ici îmi place loc de casă”, „Ciobănașul”, „Romana”. Aceste jocuri admirabil executate de micii diletanți, îți făceau impresia, că pe bină ai vedea niște adevărați artiști.

Piezele: O „șezătoare” în care copiii lucrau și cântau în același timp, apoi „Grădinarul și florile” în care copiii reprezentau diferite flori, prin îmbrăcămintea lor colorată, precum și „Ziua Eroilor”, „Fetița neastâmpărată”, „Doi frați răutăcioși” au fost menite să stearcă admirația publicului din sală.

Serbarea, care a durat mai bine de o oră și jumătate, și care totuși spre regretul publicului, pare că a fost prea scurtă, s'a încheiat cu marșul „Voiși haidem să mergem”.

Cred că doamna Goția, poate fi foarte mândră de succesul moral, ce i-a adus această frumoasă serbare precum și noi, deasemenea, suntem.

Desubcastro.

Adunarea Cooperativei și Societății de Înmormântare.

În ziua de 12 I. c. s'a ținut în Aiud adunarea generală extraordinară a Cooperativei noastre. Au luat parte vre-o 60 învățători. Adunarea a fost condusă de dl revizor școlar M. Sasu, care a fost formal forțat de împrejurări, ca să ia din nou conducerea acestei societăți dascălești, de unde demisionase în Aprilie a. c. În darea de samă dl revizor Sasu comunică, că propaganda făcută de domnia sa și soții pentru sprijinirea cooperativei a dat cele mai frumoase rezultate. În curs de numai 2 luni s'au înscris **150 noi membrii**, așa că azi Cooperativa numără în **total 315 membrii**. Dacă acești membrii își vor face datoria cum se cuvine atunci viitorul acestei cooperative este deplin asigurat. Are toată încrederea în această dascălime bravă, care a înțeles ce va să zică solidaritatea dintre colegi, apoi prestigiul și demnitatea învățătorimei înaintea celorlalți oameni. Să nu fie ascultate glasurile celor cobitori și șovăitori. Cei buni să pășească cu curaj înaintea și isbânda va fi sigură.

În adunarea aceasta s'a dat descărcare Consiliului de administrație de gestiunea sa de pe anul 1929.

Tot în această adunare s'au votat statutele conform noului cod al Cooperației. Consiliul de administrație a fost reorganizat din nou cu următoarele persoane vrednice de încrederea tuturor și anume: *Martan Sasu, Augustin Ocnean, Victor Maca, Petru Marcu, Emil Cheșcheș, Leon Moldovan, Ioan Lucaciu, Ioan Stan, Iosif Marian, Emanoil Munțean, Grigorie Ursu și Cornel Domșa.*

În fine s'au făcut mai multe propuneri importante pentru bunul mers și consolidarea Cooperativei. Învățătorimea noastră să aibă încredere deplină, căci lucrurile au pornit pe calea cea bună. Să se dea concursul convenit din partea tuturor și se vor obține rezultatele splendide.

* *

Adunarea Societății de ajutorare s'a ținut tot în acelaș loc și zi, dar cu mai puțini învățători.

Di președinte M. Sasu face o amplă dare de seamă asupra mersului societății. În prezintă societatea numără 460 membrii, dintre cari însă o bună parte nu sunt în rând cu taxele. Societatea a avut până azi 4 cazuri de moarte, achitând la mâna erezilor ajutoarele convenite de 30.000 lei, minus 10% pentru fondul de rezervă. A fost ales apoi un nou comitet de 7 membrii compus din următorii: Augustin Ocnean, Dumitru Magda, Andreiu Floaș, Leon Moldovan, Emilian Repede, Gheorghe Albu și Adrian Rațiu. Ca cenzori activi au fost aleși: Șofron Mitrea, Vasile Zdrenghia și Valer Spătăcean, iar cenzori supleanți: Silviu Rusu, Emil Lazar și Ion Muntean.

Învățători, sprijiniți și aceasta societate, care ușorează atât de mult greutățile urmașilor voștri.

Participantul.

Salutul corpului didactic către M. S. Regele Carol al II-lea.

Federația Generală a corpului didactic a trimis următoarea telegramă Regelui:

Federația corpului didactic din România, cuprinzând cele trei mari Asociații de învățământ primar, secundar și universitar, pătrunsă de marea însemnătate a înălțării Majestății Voastre pe Tronul Țării și încredințată că o eră a legii și dreptății veți instaura, vă asigură de întreaga sa iubire și de întregul său devotament.

Dragomir Hurmuzescu, Președintele Asociației profesorilor universitari;

Grigore Forțu, Președintele Asociației generale a prof. secundari;

D. V. Țoni, Președintele Asociației generale a învățătorilor.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasată a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

Societatea de ajutorare reciprocă în caz de moarte a învățătorilor din județul Alba.

No. 5—1930.

Se aduce la cunoștința tuturor, că societatea noastră a pierdut în 14 Maiu a. c. pe membra Maria Onice măr. Toth, fostă învățătoare la școala primară de stat din comuna Geoagiul de Sus.

Invităm deci pe toți membrii societății să achite cu ocazia ridicării salariilor de pe luna curentă taxa de 100 lei pentru ca să putem întinde de grabă erezilor ajutorul de înmormântare.

Aiud. 12 Iunie 1930.

Președinte
M. Sasu

No. 1830—1930. Obiect: *Examenele de absolvire.*

În conformitate cu ordinul No. 73493/1930 al On. Minister, examenele de absolvire ale elevilor de clasa VII-a vor avea loc în zilele de 23—26 Iunie inclusiv pe centrele fixate de noi după cum se arată mai jos. Aceste examene se vor ține sub președinția revizorului, subrevizorului, sau delegatului Ministerului, desemnați de Directoratul regional Ministerial. Examenul va consta din probe scrise, orale și practice, alese din programa ultimelor trei clase. Probele scrise se vor da din L. română și matematică. La îndeletnicirile practice, elevii vor executa, după caracterul școlii, fie în atelier fie în grădina școlii, câte o lucrare care se poate termina într'o oră. În acest fel se va proceda și la școlile de fete pentru lucru de mână și lucrările de gospodărie. Într'un cerc nu vor face parte decât cel mult 50 elevi și într'o zi nu se vor examina decât 25 elevi. Rezultatul examenului se va consemna de Președintele Comisiunii în registrul de inspecție al școlii unde a avut loc examinarea și apoi se va trece în cataloagele și matricolele școlii respective. Directoratul școlii va înainta revizoratului, în termen de 3 zile, atâtea copii câți învățătorii au prezentat elevii la examenare, precum și copie generală. Toate lucrările relative la examenul de absolvire, împreună cu rapoartele Președinților comisiunii, se vor înainta prin revizorate, directoratelor regionale. Delegațiunea de președinte este onorifică.

În legătură cu aceste rugăm pe Domnii Directori aflători cu școlile din centrele de examinare, ca să se îngrijească de încuierarea învățătorilor și elevilor dela școlile ce se prezintă la examen.

Diriginții cl. VII sunt obligați a se presenta la examen împreună cu elevii lor, când vor aduce cu șine matricola în care se vor introduce notele. Atât învățătorii cât și elevii cari se pre

zintă la examene se vor provide cu hrana recerută. Exameniele vor începe la ora 8 a zilei fixată în următorul

Tablou

de examenele de absolvire și gruparea Com. pe centre de exam.

No. crt.	Centrul de exam.	Data exam.	Comunele grupate	Delegatul Ministr.
1.	Abrud	23—24 VI.	Orașul Abrud și plasa	inv. dir. I. Simulescu
2.	Aiud	24 VI.	Orașul Aiud și com. plasei afară de cele repartizate la Rimetea	rev. școl. M. Sasu
3.	Alba-Iulia	25 VI.	Orașul Alba-Iulia Bărăbanț și Oarda de jos	s. rev. Aug. Ocnean
4.	Berghin	23 VI.	Berghin lut. Vingard lut.	Preș. Valer Mărginean inv. dir. Asist. Dumitru Ionaș, inv.
5.	Capâlna	24 VI.	Capâlna, Deal Sugag, Laz și Loman, Pleși	s. rev. P. Chirca
6.	Daia Română	27 VI.	Daia, Ghibom, Berghin, Vingard, Cut.	s. rev. P. Chirca
7.	Drâmbar	23 VI.	Henig, Dumitra, Totoiu, Drâmbar, Ciugud, Hâpria, Straja, Seușa, Limba, Oarda de sus, Oarda de jos	s. rev. Aug. Ocneanu
8.	Ighiu	25 VI.	Comunele din plasa afară de cele repart. la Zlatna	s. rev. V. Maca
9.	O-Mureșului	23 VI.	Toate școlile aparținătoare plasei O-Mureșului	rev. școl. M. Sasu
10.	Petrești	26 VI.	Petrești luterană	Preș. I. Goiță inv. Asist. O. Vulcu inv.
11.	Pianul de Sus	25 VI.	Pianul de Sus, Goseni, Pianul de Sus, Pianul de Jos, Răchita Purcăreți, Cioara Tărtăria, Strungari	s. rev. P. Chirca

No. cit.	Centrul de exam.	Data exam.	Comunele grupate	Delegatul Ministr.
12.	Sebeș	25 VI.	Sebeș, Lancrăm, Petrești	rev. școl. M. Sasu
13.	Săsciori	23 VI.	Săsciori, Sebeșel, Cacovița, Loman-Sat, Loman-Tonea, Răhău, Călnic	s. rev. P. Chirca
14.	Colțești	23 VI.	Rimetea, Colțești, Izvoarele, Vălișoara, Poiana-Aiudului	Ios. Herdea inv.
15.	Teiuș	23—24 VI.	Toate școlile din com. plasei Teiuș	s. rev. Victor Maca
16.	Vințul de Jos	26 VI.	Vinț, Blandiana, Acmărieu, Pâclișa, Inuri, Răcățău	s. rev. P. Chirca
17.	Zlatna	26 VI.	Zlatna, Pătrângenii, Valea Bulzului, Galați Presaca-Amp., Valea Dosului, Trâmpoele, Almașul Mare, Almașul de Mijloc, Almașul Mic, Techereu, Glod, Cib Nădăștia	s. rev. Victor Maca

ȘTIRI.

* Salariile pe luna curentă încă nu s'au putut ridica până acuma dela Adm. financiară. Sperăm însă ca se vor ridica și distribui în curând.

* Comitetul Asociației noastre județene a ținut ședință în ziua de 9 I. c. în care între altele a hotărât ca să aranjeze o masă comună cu toți învățătorii din județ în onoarea dlui revizor M. Sasu, care pleacă în 1 Iulie a. c. la Cluj. Până azi nu s'a statorit locul și timpul, când se va aranja această masă. Învățătorii noștri vor fi avizați la tot cazul despre aceasta sărbătoare colegială.

* Bravii noștri învățători din Uioara și jur să pregătesc din zor ca să primească în 28 I. c. corul Asociației noastre județene ca să concerteze acolo. Credem, că coriștii noștri bravi vor răspunde acestei invitații, dându-ne prilejul tuturor ca să ne delectăm din nou în frumoasele lor prestațiuni.